

15. *Holosteum* L.

Burinka

(Spracovala E. MICHALKOVÁ)

Holosteum L. Sp. Pl. ed. 1, p. 88, 1753.

Rod zahŕňa asi 6 druhov, pričom v Európe rastie len *H. umbellatum* L. Ostatné druhy, s centrom rozšírenia v stepných oblastiach Prednej Ázie, zasahujú do strednej Ázie a Indie. V Severnej Amerike, Južnej Amerike (Argentína) a južnej Afrike je rod adventívny.

Základné chromozómové číslo: $x = 10$.

1. *Holosteum umbellatum* L.

Burinka okolíkatá

Ic.: Tab. 12, fig. 3, p. 241

Holosteum umbellatum L. Sp. Pl. ed. 1, p. 88, 1753.

Syn.: *Cerastium umbellatum* (L.) Crantz 1766 – *Alsine umbellata* (L.) Lam. 1779 – *Cerastium murale* Salisb. 1796 – *Arenaria umbellata* (L.) Clairv. 1811 – *Holosteum heuffelii* Wierzb. 1842 – *H. umbellatum* var. *parcegladulosum* Schur 1877 – *H. umbellatum* subsp. *glutinosum* (M. Bieb.) Nyman 1878 – *H. umbellatum* var. *viscosissimum* Čelak. 1882 – *H. umbellatum* subsp. *viscosissimum* (Čelak.) F. Dvořák 1980 – *H. umbellatum* subsp. *heuffelii* (Wierzb.) Dostál 1954, nom. inval.

Jednoročná až ozimná bylina. Koreň niťovitý až vretenovitý, krátky. Byľ jednoduchá alebo od bázy rozkonárená na niekoľko bylí (s najhrubšou hlavnou a tenšími vedľajšími bylami), vzpriamená až vystúpavá, jemná až statnejšia (s priemerom do 2 mm), (3–)7–30(–40) cm vysoká, s 2–3 internódiami (najvrchnejšie je 5–10-krát dlhšie ako najvrchnejšie byľové listy), žltozelená, modrastozelená, fialkastá až tmavofialová (v plodnom stave bledohnedá), nepravidelne riedko až husto chlpatá žliazkatá alebo vzácnejšie holá. Listy krížmo protistojné, bez prílistkov, v čerstvom stave mierne mäsité, celistvookrajové, na oboch stranách čepele holé; dolné listy v zdanlivej prízemnej ružici (z nakopených 3 párov byľových listov na silno skrátenej bazálnych byľových článkoch), kratučko stopkaté, čepele obrátene kopijovité až úzko obrátene vajcovité, na báze pretiahnuté, (7–)9–17(–20)×(1–)2–4(–6) mm veľké, na okraji holé alebo vzácnejšie riedko až roztrúsene krátko chlpaté (chlpy nežliazkaté); horné byľové listy (len 1–2 páry) sediace, elipsoidné, vajcovito kopijovité až vajcovité, končisté, (6–)11–17(–20)×2–4(–5) mm veľké, žltozelené až modrastozele-